"Falan kişi şehittir" demenin hükmü

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2013 - 1434

IslamHouse.com

حكم قول فلان شهيد

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2013 - 1434

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru:

"Falan kişi şehittir", demenin hükmü nedir?

Cevap:

Bir kişinin şehit olduğuna şehâdet etmek iki şekilde olur:

Birincisi:

Bir vasıfla sınırlandırmak sûretiyle olur.

Örneğin; Allah yolunda öldürülen herkes şehittir, malı uğrunda öldürülen şehittir, vebâ hastalığından ölen şehittir gibi şeyler söylenmesi böyledir.

Naslarda geçtiğine göre bu câizdir. Çünkü sen böyle demekle, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in haber verdiği bir şeye şâhitlik etmiş oluyorsun.

Biz, "câizdir" demekle, "yasak değildir" demek istiyoruz. Yoksa Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in haber verdiği şeyi tasdik ederek buna şahitlik etmek, zaten farzdır.

İkincisi:

Şehâdeti belirli bir kimse ile sınırlandırmak sûretiyle olur.

Örneğin, belirli bir şahıs için o şehittir demen gibi. Bu câiz değildir.Ancak Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şehitliğine şâhitlik ettiği veya ümmetin şehitliğinde ittifak ettiği kimse için câizdir.

Buhârî -Allah ona rahmet etsin- bunun için bir konu başlığı atmış ve şöyle demiştir:

"Falan kişi şehittir denilemez babı"

İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:[1]

"Bir vahiy olmadıkça bu konuda kesin ifadeler kullanılması câiz değildir."

Sanki o Ömer'in şu sözüne işaret etmektedir:

((تَقُولُونَ فِي مَغَازِيكُمْ فُلَانٌ شَهِيدٌ وَمَاتَ فَلَانٌ شَهِيدًا، وَلَعَلَّهُ قَدْ يَكُونُ قَدْ أَوْقَرَ رَاحِلَتَهُ، أَلَا لَا تَقُولُوا ذَلِكُمْ، وَلَكِنْ قُولُوا كَمَا قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ مَاتَ فِي سَبِيلِ اللهِ أَوْ قُتِلَ فَهُوَ شَهِيدٌ.)) [أخرجه

[1] "Fethu'l-Bârî", c: 6, s: 90

أحمد وسعيد بن منصور وغيرهما من طريق محمد بن سيرين عن أبي العجفاء عن عمر وهو حديث حسن]

"Savaşlarınızda falan kişi şehittir, filan kişi şehit olarak ölmüştür diyorsunuz.Kim bilir belki de o hayvanına yük yüklüyordu. Dikkat edin böyle demeyin. Fakat Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dediği gibi:

-Allah yolunda ölen veya öldürülen şehittir, deyin."[1]

Çünkü bir şeye şâhitlik etmek ancak bilgiyle olur. Bir insanın şehit olmasının şartı,Allah'ın sözünü yüceltmek için savaşmasıdır. Bu ise, gizli bir niyettir ve bilinmesinin imkânı yoktur. Bunun içindir ki Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- buna işaret ederek şöyle buyurmuştur:

"Allah yolunda cihâd eden kimsenin durumu -ki kimin kendi yolunda cihâd ettiğini en iyi Allah bilir- ..."[2]

---

[1] Ahmed, Saîd b. Mansur ve başkaları, Muhammed b. Sirin, Ebu'l-Acfa, Ömer yoluyla rivâyet ettiği hasen bir hadistir.

[2] Buhârî, "Kitâbu'l-Cihâd ve Siyer, Bâbu Efdali'n-Nâsi Mu'minun Yucâhidu bi Nefsihi ve Mâlihi fi Sebîlillah", hadis no: 2787

"Canım elinde olan Allah'a yemîn olsun ki kim, Allah yolunda yaralanırsa -ki kimin Allah yolunda yaralandığını en iyi Allah bilir-, kıyâmet günü yarasından kan akarak gelir. Renk kan rengidir, koku misk kokusudur."[1]

Fakat biz görünüşte iyi olan bir kimsenin şehit olduğunu ümit ederiz. Onun şehitliğine şâhitlik etmeyiz, hakkında kötü zan da beslemeyiz.Ümit,iki mertebe arasında bir mertebedir.Fakat dünyada biz ona şehitlere uygulanacak hükümleri uygularız. Allah yolunda cihâd ederken öldürülmüş ise, onu, cenâze namazını kılmadan elbisesi ile defnederiz. Allah yolunda öldürülen şehitlerinden değil de diğer şehitlerden ise,cenâzesi yıkanır, kefenlenir ve namazı kılınır.

Belirli bir kimsenin şehit olduğuna şâhitlik edersek, bununla onun cennetlik olduğuna da şâhitlik etmemiz gerekir. Bu, Ehl-i Sünnet'in yoluna aykırıdır. Çünkü onlar, ancak Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vasfen veya şahsen cennetlik olduklarına şâhitlik ettiği kimselerin

---

[1] Buhârî, "Kitâbu'l-Cihâd ve Siyer, Bâbu Men Yecrahu fî Sebîlillah -azze ve celle-", hadis no: 2803. Buhârî, her iki hadisi de Ebu Hureyre'den rivâyet etmiştir.

cennetlik olduklarına şâhitlik ederler.Bazı âlimler, ümmetin övgüde ittifak ettiği kimseler hakkında da şâhitlik etmenin câiz olduğu görüşündedirler. Şeyhulislâm İbn Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu görüştedir.

Böylelikle hakkında bir nass veya ittifak olmadıkça belirli bir kimsenin şehit olduğuna şâhitlik etmemizin câiz olmadığı açıkça anlaşılmaktadır. Fakat -yukarıda da ifâde edildiği gibi-, görünürde iyi olan birisinin şehit olduğunu ümit ederiz. Bu kadarı, onun menkıbesinde yeterlidir. Onunla ilgili bilgi, onun yaratıcısı Allah Teâlâ'nın katındadır.